

ARŞ. GÖR. ESRA BULUT PARSAK İLE
AKADEMİK YAZIM ÜZERİNE BİR RÖPORTAJ

- 1. Hocam, akademik yazım yalnızca bir ders için ödev ya da akademik kariyer için zorunluluk değil; aslında fikirlerin belirtildiği, bilim dünyasına ölümsüz katkılar veren bir süreç. Siz akademik yazımı bir hukuk öğrencisi için nasıl tanımlarsınız?**

Akademik yazma, bir hukuk öğrencisi açısından yalnızca bir teknik yeterlilik değil; düşünce yapısını değiştiren bir süreç olduğunu düşünüyorum. Akademik yazma, bilgiyi sadece yeniden aktarmak değil; bu bilgiyi sorgulamak, incelemek ve özgün bir düşünce yapısına dönüştürmektir. Bu nedenle akademik yazma, bir öğrencinin yalnızca "hukuku öğrenme" aşamasından çıkarak "hukuku yaratma" aşamasına geçiş yaptığı anı temsil eder. Kısacası akademik yazım; zihin disiplini, bilimsel merak ve entelektüel dürüstlüğü harmanlayan bir serüvendir.

- 2. Akademik yazım sürecinde öğrencilerin en çok zorlandığı nokta sizce nedir?**

En büyük güçlük, “nereden başlanacağı” sorusunun ortaya çıkmasıdır. Çok sayıda öğrenci, bilgiyi toplamakta zorluk yaşamıyor; asıl mesele, bu bilgiyi düzenli bir bütün hâline getirmekteki sıkıntılardır. Yani temel sorun, eksik bilgi değil; metodolojik eksikliklerdir. Bilimsel bir metnin sadece giriş, gelişme ve sonuçtan ibaret olmadığını görebildiklerinde, her bölümde bir mantık silsilesini takip etmeleri gerektiği daha belirgin hâle geldiğinde, yazma işlemi çok daha anlamlı bir hâl alıyor. Ayrıca öğrencilerde mükemmel olma kaygısı da sıkça gözlemlenmektedir. Oysa yazma eylemi, hatalarla gelişen bir süreçtir .

İlk cümle mükemmel olmayabilir ama bu cümle, düşüncenin olgunlaşmasının ilk adımını temsil eder. SavEnstitü olarak biz de zaten bu gibi sebeplerle daha lisans düzeyinde olan öğrencilerimize Metodoloji Dersleri eğitimimizi başlattık. Geçtiğimiz yıldan bu yana etap etap Çukurova Üniversitesi Hukuk Fakültesi hocalarımızla birlikte öğrencilere akademik yazım usullerini anlatıyoruz. Bu anlattıklarımız sonucunda öğrencilerimiz SavDergiye makale gönderiyorlar, bu sayede şu anda 2. sayıyı yayımlamış bulunmaktayız.

- 3. Konu belirlendikten sonra yazıya başlamadan nasıl bir plan hazırlanmalı? Yazıyı kolaylaştıracak bir şema nasıl düzenlenmeli?**

Konu belirlendikten sonra; öncelikle yapılması gereken, araştırma sorusunun netleştirilmesidir. "Bu çalışma ile neyi savunuyorum?" sorusuna yanıt verilmeksizin metne başlanmamalıdır. Sonrasında bir kavramsal çerçeve oluşturulmalı ve çalışmanın temelini oluşturan alt başlıklar tespit edilmelidir.

Öğrencilerime her zaman bir "içindekiler taslağı" hazırlamalarını öneririm; bu taslak yazının yönünü tayin eder. Ayrıca her alt başlık için en fazla üç ana kaynak seçmek, metnin tutarlılığını ve metodolojik dengeyi sağlar. Yazma süreci ilerledikçe bu plan elbette değişebilir ancak iyi bir başlangıç, motivasyonu ve üretkenliği önemli ölçüde artırır.

4. Akademik çalışmalar yaparken kaynak seçimi ve metodolojik kısmı düzenlemek çok fazla detay gerektiriyor. Siz kendi çalışmalarınızda hangi ölçütlere göre kaynak seçiyorsunuz, nasıl filtreleme yapıyorsunuz ve süreciniz nasıl işliyor?

Benim için kaynakların seçimi, yalnızca literatürü incelemekle kalmayıp aynı zamanda bu literatürün niteliğini değerlendirmeyi de içerir. Öncelikle kanunlar, mahkeme kararları ve resmi raporlar gibi birincil kaynaklara başvururum. Bunun ardından ise makaleler, monografiler ve tezler gibi bu kaynakları analiz eden ikincil literatüre yönelirim. Yabancı literatürde özellikle, metodoloji ve karşılaştırmalı bakış açılarına dikkat ederim; çünkü hukuk artık sadece ulusal çerçevelerle sınırlı kalmamaktadır. Filtreleme aşamasında; bir kaynağın güncel olması, yazarın uzmanlık alanı ve kaynakların alıntı sayısı benim için önemli ölçütlerdir. Metodoloji kısmını ise her zaman çalışmanın konusu doğrultusunda esnek tutarım; bazen doktriner bir yaklaşım, bazen karşılaştırmalı bir yöntem ya da ampirik bir analiz tercih edebilirim.

5. Bir konuda yeterince araştırma yaptığımızı, artık yazmaya başlayacak kadar donanımına ulaştığımızı nasıl anlayabiliriz?

Bu sorunun çözümü çoğunlukla içsel bir bilinçle ortaya çıkar. Farklı yazarların düşüncelerini incelediğinizde, eğer benzer argümanların sürekli tekrarlandığını gözlemliyorsunuz ve içten içe “ben bu konuyu şöyle ele alırdım” düşüncesine kapılıyorsanız, o aşamada yazma için hazır olduğunuz anlamına gelir. Öğrencilerime her zaman şunu vurgularım: “Artık okuduklarınız sizi etkilemiyorsa, yazma döneminiz başlamıştır.” Zira akademik yazım, yalnızca verilere bilgi sunmakla kalmayıp o bilgiyi yeniden oluşturma sürecidir.

6. Peki bu yoğun mesaiye sizi en çok ne motive ediyor?

En büyük motivasyon kaynağım, öğrencilerimin ilerlemesini gözlemlemektir. Bir öğrencinin ilk denemesinde hissettiği belirsizliği, sonraki denemelerinde kendine olan güvenle değiştiğini görmek, benim için en önemli motivasyondur. Sevgili Yiğit ile Okka Hukuk'ta yaptığımız röportajda bunu belirtmiştim aslında, benim yakıtım öğrenciyle ilgilenmekmiş. Bunca koşturma arasında o gençlik enerjisi çok çok iyi geliyor. (Hocamızın bahsettiği röportajın bağlantısı burada sizlerle paylaşılmıştır:

https://youtu.be/M5hGRe7HiO4?si=s5Pm9B5_tIxPYRZb)

Bunun yanı sıra, akademik yazının toplumla bir bağlantısı olduğuna inanıyorum; iyi kaleme alınmış bir çalışma sadece kütüphanede kalmaz, aynı zamanda hukuk alanına da katkıda bulunur. Bilim ile pratik arasındaki o bağlantıyı sağlamak, her zaman benim motivasyonumu artırıyor.

7. Özgünlük her zaman çok büyük önem arz ediyor. Sizce öğrenciler özgünlüklerini geliştirmek ve hukuk dünyasında kendilerine yeni bakış açıları kazandırmak için neler yapmalı?

Özgünlük, “daha önce söylenmemiş bir şeyi ifade etmek” anlamına gelmez; özgünlük bilinenleri farklı bir bakış açısıyla yeniden değerlendirmektir. Öğrencilerin kendi özgünlüklerini artırmaları için öncelikle merak duygularını sürekli canlı tutmaları önemlidir. Farklı alanlardan yararlanmak — örneğin sosyoloji, psikoloji, ekonomi gibi konuları incelemek— hukuki sorunları çok yönlü olarak algılamayı sağlar. Ayrıca yabancı kaynakları takip etmek, çeşitli hukuk sistemleri arasındaki farklılıkları anlamak açısından büyük bir fayda sunar. Özgün düşünce ancak zihinsel çeşitliliğin sağlanmasıyla mümkün olur.

8. Yüksek lisans veya doktora yapmayı planlayan öğrenciler, bu sürece başlarken bir adım önde olmak için lisans yıllarında özellikle akademik araştırma ve yazım alanlarında neleri geliştirmelidir?

İlk olarak araştırma alanında yetkinlik kazanmak gereklidir. Lisans döneminde makale inceleme alışkanlığı edinen, kaynakça düzenini kavrayan ve eleştirel düşünme becerisini benimseyen bir birey; lisansüstü eğitiminde daha az zorluk yaşar. Bunun yanı sıra metodoloji bilgisi de son derece önemlidir. Araştırma nasıl gerçekleştirilir, atıf nasıl yapılır, etik ilkeler nelerdir?... bu hususlar erken dönemlerde öğrenildiğinde yazım süreci bir yük olmaktan çıkar. Ayrıca öğrencilerin bir “araştırma kimliği” geliştirmesi de önemlidir; hangi alanda faaliyet göstermek istediklerini erken dönemde fark etmeleri, akademik hedeflerini netleştirir.

9. Son olarak, akademik yazıma yeni başlayacak öğrencilere “unutmayın” diyeceğiniz en önemli şey ne olurdu?

Unutmayın: Yazma, bir beceri değıl; bir rutin hâline getirilmesi gereken bir süreçtir. Yazma sıklığınız arttıkça, yetenekleriniz iyileşecektir. Başlangıçtaki denemeleriniz zorlayıcı olabilir ancak yazdıklarınız zamanla kendi düşünsel evreninizi oluşturacaktır. Ve en kritik nokta, akademik yazmanın bir "kendini ifade etme yöntemi" olduğudur; yazarken sadece bir konuyu irdelemekle kalmaz, aynı zamanda kendinizi de tanıma fırsatı bulursunuz.